

Itt járt a Szabadkai Gyermekszínház

Évek óta rendszeresek a Szegedi Bábszínház és a Szabadkai Gyermekszínház közötti kapcsolatok: a kölcsönös vendégszereplésekből alighanem a közönségüknek, a gyerekeknek van a legtöbb hasznuk. (Az Express iroda az idén 1840 óvodást és kisiskolást utaztatott Szabadkára, gyermekszínházi előadásokra, és útban a palicsi állatkertet is megnézhetők.) Most a hét végén négy előadást tartottak a városban és a közeli településeken a szabadkaiak (Deszken szerb nyelvtől); szombaton délután a Bartók művelődési központban tartott előadást a *Három rófi, két ordas* című zenés mesefeldolgozás, a színház magyar tagozatának produkciója.

Milan Vukotics darabját Kopeczky László fordította magyarra (aki a *Magyar Szó* munkatársa volt, már nyug-

dijas), meghozta színesre, fordulatossá, gazdag hatásúvá, eleven, mai „mesenyelvre”. A rockot, a diszkózenét, a gyermek- és népdalok elemeit és stílusjegyeit érdekesen ötvöző zenét fiatal szerző, *Murényi Mátyás* (a szabadkai filharmónikusok dirigense) írta. A siker e két alapföltételéhez, az elevenen ható szöveghez és zenéhez járult a kedvvel mókázó színeszek (*Rusics Aranka, Gyermán Tibor, Apró Ernő, Szabó Ferenc, Ripcő László, Bruzlai Czipra Erika, Remete Eszter, Tokoljevics Bozsana*) ötletdús játéka, akiknek az egyszerűen berendezett meseszínpadon elsősorban a rendkívül találó jelmezek segítettek a mesefigurák elhitető erejű életre kelésében. Lelkes taps volt a jutalmuk.

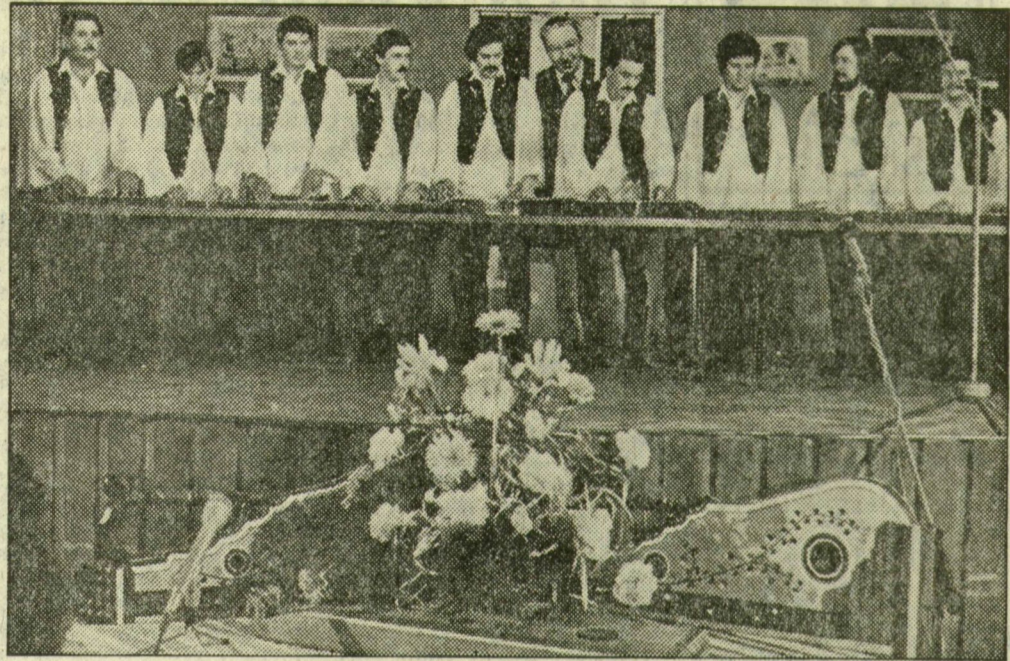
A 27 tagú szabadkai társulat 250–300 előadást tart

évente. A repertoárdarabok (elsősorban bábelőadások) mellett évi 6 bemutatójukkal (3 magyar, 3 szerb nyelvű) járják az országot: Szerbia, Koszovó, Horvátország, Szlovénia, Bosznia-Hercegovina településein minden évben megfordulnak, a magyarországi vendégszereplések mellett rendszeresen mennek Romániába, Lengyelországba, Svédországba.

Aligha túlzás: missziót vállalnak; a soknemzetiségű Jugoszláviában olyan színházban járhatnak a gyerekek, ahol *anyanyelvükön* szólnak hozzájuk a mesék szereplői. Az újévi műsorok története pedig példászerű: a télapóvárás ünnepi játékaiknak *egyik jelenetét magyarul, a másikat szerbül* tolmácsolják a színészek — a siker pedig *egyöntetű* a nézőtérén.

S. E.

Emlékműsor Budai Sándornak

Somogyi Károlyné felvétele

A sándorfalvi Budai Sándor citeraegyüttes

Három citera volt az asztalon. Az egyik, a csikófejes, amivel játszani szokott, a másik kettőről csak a húrok hiányoztak már. Használatra szánta azokat is, emlék lett belőlük. A színpadon négy festménye — igen kár, hogy nem volt ott a teremben valamennyi —, és a zenekar közepén, ahol mindig is lenni szokott, ott volt ő is, csak fényképpé válva. Mintha azt figyelte volna, hogyan játszanak a gyerekek. Benne van-e az ujjukban és a citerában az a finom váltás, amire tanította őket?

Hadd hozzuk előre most Budai Ilonát, a népművészet ifjú mesterét. Szép műsorához rövid bevezetőt mondott, azt, hogy együtt voltak Franciaországban egy igen fárasztó turnén. Egyik szünetben görnyedni látta a Mente-együttes, a kicsik mindig vidám Sándor bá-

csit. Kérdezte is, baj van talán? Kislányom, ezek mind azt hiszik, te az én lányom vagy, gyere, nyomkodd meg egy kicsit a hátamat. Hatalmas taps köszönte meg neki az akkori ismeretséget. Aztán azt kérte, énekeljünk együtt vele a dalt. Na, nem sikerült olyan jól, mint a legelső Pávában Vass Lajos biztatására, pedig evvel indult akkor, és ettől is lett nagy az a vetélkedő, de azért szépen szólt így is. Ujra tanulunk kéne. Birinyi József, a népművészet másik ifjú mestere most letette gyönyörű dudáját, és citerázott hozzá. Nagyon szépen szerepelt Lajkó Józsefné, aki már az alakulás után is az együttesben énekelt. Tanács István, aki táncolt, a kicsik zenekara, a nagyzenekar, a Mente-együttes, a kicsik tánckara, és a tanítványai-

ból álló, talán nyomdokaiba is lépő citeraegyüttes. Az ő nagy kérdése volt harminc évvel ezelőtt, lehet-e egész estét betöltő zenei műsort szervezni, és most, harminc év után is igazolódott, hogy lehet. Volt ugyan olyan szám is, amelyet ő kimondottan nem szeretett, de majd kinövik az utódok.

Szombat estétől kezdve nevéük így hangzik: sándorfalvi Budai Sándor citerazenekar. Kónya József tanácselnök mondott köszöntőt, az alapítólevelet elsőnek Juliska néni, az özvegy írta alá. Arra a kérdésre pedig hogy benne vannak-e a régi váltások és hangzások a zenekar ujjai-ban, a gyönyörűre sikerült zárócsokor méltó feleletet adott. Tömött terem tapasztalta.

H. D.

Éjszaka a kútnál...

Mindig felnéztem azokra az emberekre, akik éjszakai műsorban dolgoznak. Az éjszakás mindig büszkébb egy kicsit, mint a délelőtti. Valahogy beléjük szorul, hogy amíg mások az igazak álmat alusszák, addig ők, mit sem éreztetve a fáradtságból, dolgoznak...

Este 11 óra. Vége a tévé-műsornak. Egymás után csukódnak be az ablakszemek Tarján tizemeleteseiben. Taxi tűnik fel az útkanyarban. Jólesik a meleg, amikor beülök a vezető mellé. Gyanakvoan, de megpróbál észrevétlenül feltérképezni, amikor megtudja, hogy a Budapesti úti benzinkúthoz igyekszem. (Sokat szerepelnek mostanában a benzinkutak és -kutasok a krimik földalán!) Az Izabella-hídnál zsebembe nyúlok a pénzért, a taxis rámvillan. Nagyon sóhaj, amikor a kútnál kiszállok...

Az Afór-kút két, éjszakai kezelője *Hegyeshalmi László* és *Csömör Zsigmond*. Nagy, holland DAF-kamion nyeli a benzint, aztán dübörögve elhúz Budapest felé. Éjszakai járó tankol jegyre a „nyak-kendős” Ladában. A két kutas még friss, kijár egy vicc, egy ugratás, egy kacagás.

A két neonlámpái bágyadtan pisllakolnak, mégis óziszt jelentenek, hiszen a kihalt környéket már elnyelte az éjszakai sötétség.

A kutas „melegedőben” mini Sharp számológép az asztalon, mellette egy jókora „halef”. Agancsnyelű. A hamutartóban félig szívott cigarettá parázslak. Hegyeshalmi László végez hamarabb, vele kezdem a beszélgetést.

— Hét éve vagyok benzinkutas. Nem mondhatom, hogy már zseni gyermekkorom óta vonzott a türkizkék overall. Az autók inkább. Anyagbeszerző voltam, izgatott a kereskedelem, szóval, a pult másik oldala. Öszinte legyek? A pénz is hivatogott, amiről akkoriban regéket meséltek. Közben elvégeztem a kutas szakmához szükséges összes iskolát, és eljutottam oda, hogy már az alapfizetésem is eléri az 5-6 ezer forintot. Nős vagyok, egy 9 és egy 18 éves leány edesapja. A feleségem partner a munkában, hiszen ezt a szakmát csak nyugodt, megértő családi háttérrel lehet csinálni.

— Ma már nem lehet megélni egy kúton csak benzineladásból. A világ minden részén rájöttek arra, hogy plusz szolgáltatásokat kell kínálni, hiszen másra a kutakon is fogni kell a vért. Hogy van ez a kérdés a Budapesti úti Afór-benzinkútnál?

— Kerekeket pumpálunk, ablakot mosunk, üdítőitalt,

„Mérjen már egy kis motalkót 42-ért!”

kávét árulunk. PB-gáz, utánfutó, autoápolási cikkek, autókalkatrések kaphatók nálunk. Havonta több mint 100 ezer forintot forgalmazunk ezekből a cikkekből.

— Milyen emberekkel találkozik a kútnál, milyenek az autósok?

— Sokféle ember megfordul nálunk. Nehéz volt megszoknom, hogy olyan is akad szép számmal, aki nem köszön vissza. Erre viszont *Rumpf László* csoportvezetőnek van egy alapigazsága, mégpedig így szól: Jegyezzétek meg, a vevő nem köszön, hanem tankolni jön hozzánk! Menetrendszerűen tudjuk, naptár nélkül is a fizetésnapokat, hiszen ilyenkor tele tankolnak. Egy hét múlva már jön a hét szük esztendő. „Mérjen már egy kis motalkót 42-ért!”

— Milyen a jó (benzin)-vásárló?

— Nem a borralvó a döntő, hanem az, hogy embernek nézzen bennünket!

— És az, akitől nem viszontlátással köszönnek?

— Kulcs villan a letekert ablakon, majd követi az utasítás. Mester! Ötszázért!

— Hogyan csurran-csöppen vagy zuhan napjainkban a borralvó?

— Azért nem jár nekünk jutt, mert valaki itt tankol. Valami pluszt kell adnunk. Olajat ellenőrizni, információt adni, ablakot mosni, kávét, üdítőt felszolgálni. A legnagyobb juttom több mint 100 forint volt; a legkisebb? En fizettem, mert 500-ért kért benzint a vevő, és 504 forint szaladt le.

— Valuta?

— En már sok vihart átéltem. Abba én nem megyek bele, amelyik ügyletből nincs kiút. Tisztességes munkával meg lehet keresni a pénzt, nincs értelme szabálytalanságot elkövetni.

— Milyen az éjszakai műszak?

— Hosszú...

— Félnek-e a kutasok?

— Hát... az már bátorság, ha az ember beismeri, hogy fél. Igen! Ketten dolgozunk éjszakánként, meg itt van velünk, nyugtatónak, Betty, a német juhász. (A kúton egyébként semmilyen riasztóberendezés nincs!)

— Csömör Zsigmond érkezik a „melegedőbe”. Van időnk beszélgetni, hiszen éjfél után csak elvett fut.be egy-egy „benzinhányos” autó.

— Rövid öt percre visszatérünk a görögök elleni mérkőzésre, de csak öt percre,

mert már így is többet beszélünk róla, mint amennyit megérdemel.

— Két éve múlt, hogy kutas vagyok. Hibátlanul érzem magam, mert most végre kitűnő a „csapat”.

— Hogy érintette a kutasokat a Shell-kútnál történt — mint később kiderült — önbetörés?

— Amíg nem derült ki, hogy önbetörés történt, sajnálkoztak rajtunk. Amikor aztán kiderült az igazság, visszaesett a borralvó is!

— Mi a jó a kutas szakmában?

— Rengeteg... úgy mond, híres emberrel találkozunk. A múltkor Kondor Katalin tankolt nálam. Megkérdeztem tőle búcsúzóul: Melyik héten találkozunk? Gregor Jóska igazi úriember. Mindig van hozzánk néhány jó szava. Egyszerűen lenyűgöz az a nagy-nagy emberszeretete.

— Hogy viselkednek a kútnál a „régvolt magyarok”?

— Az már gyanús, hogy tört magyarsággal kéri a benzint a nyugatnémet vagy amerikai autó sofőrje, aztán hibátlanul megköszöni, és még mi adhatnánk neki egy húszast az atryum hyattbeli kávéra.

A Budapesti úti Afór-kútnál 10-en dolgoznak. Ők üzemeltetik a dorozsmai két fűtőolajkutat. Egy hónapig mindenkire rákerül a sor, hogy a HTO-s „szanatórium-ban” dolgozzon. Megtudom még, hogy a nyugatnémet vevő udvarias, korrekt. Az olasz és a francia lekezelő, parancsolgató, a jutt viszont a zsebében marad.

Amikor elindulok hajnalban hazafelé, a kamionparkolóban tartok. Két taxi viszont utasára vár a nagy Mercedes kamion mellett. Ők is éjszakások. Csak a jutt nagyobb, igaz, a rizikó is...

Bagaméry László

Kötvénybefizetés később

A Magyar Posta tájékoztatja az idén júniusban meghirdetett telefonkötvények jegyzőit, hogy — a jegyzési határidő meghosszabbítására tekintettel — az eredeti, 1986. december 31-i befizetési határidőt 1987. február 28-ra módosítja.

Mint ismeretes, a posta a VII. ötéves tervi távbeszélő fejlesztési források kiegészítéséhez 1986. júniusában Budapesten és vidéken, így Szegeden és körzetében, va-

Különös per a bíróságon

Szokatlan bűnyüben ítélték a napokban a Szeged Városi Bíróság ifj. Sós József tanácsa. A vádlottak padján a Rózsa Ferenc Szakközépiskola különböző besorozású dolgozói ültek: a 42 éves Tótvári Géza (Szeged, Fürj u. 25/A) műhelyfőnök, a 40 éves Pintér Péter (Szeged, Bocskai u. 4.) raktáros, a 45 éves Gion János (Szeged, Bérkert u. 50.) műszaki igazgatóhelyettes, a 38 éves Magyar Zsoltné (Szeged, Retek u. 8/B) gazdasági vezető, s az 50 éves Kiss Károly (Szeged, Marostói u. 7.), aki szintén műhelyfőnökként tevékenykedett az iskolában.

Az ügy cselekménye Tótvári Géza autószerelő műhelyfőnök tevékenységéhez kapcsolódik. Tótvári 1982-től 1985-ig folyamatosan lopta a tanulók szakmai foglalkoztatásához, képzéséhez beszerzett anyagokat. Cselekményét fiktív anyagkiadási jegyekkel leplezte, s munkatársait is tévedésbe ejtette, mert azt állította, hogy a kiírt anyagokat a műhelynek, illetve a tanulóknak kiadta. Valójában az

anyagok nagy részét saját — Fürj utcai — házának és soltvadkert tanyájának építéséhez használta föl. Ezenkívül rendszeresen az iskolában javíttatta meg gépkocsiját, a tanulóknak oktatási célból kiadott anyagok, alkalkatrések fölhasználásával.

A nyomozás során adat merült föl arra, hogy Tótvári 6,5 mázsa gömbvasat szállított soltvadkert tanyájához az iskolából, azonban az ügyesség — megfelelő bizonyítékok hiányában — e cselekmény miatt nem emelt vádat. Mindenesetre tény, hogy ettől kezdve Tótvári Géza csupán olyan anyagokat vásárolt az iskola nevében, melyek az építkezéséhez kellettek, így az áruk a boltból egyenesen a házához kerültek. Például 29 ezer forint értékű alumíniumlemeznek is ez lett a sorsa, de többek között gumiszőnyeg, gumitömlő, golyócsapat is vásárolt magának. Az iskola emlékérem készítéséhez bronzot vásárolt egy ízben, s ezt kiíratta az oktatók nevére. Ez adta az ötletet Tótvárinak, aki 23 kilogramm bronzot — 5 ezer 300 forint értékben — saját céljára vásárolt. A megvett anyagokat minden esetben utólag a szakoktatókkal iratták ki. Amikor a bíróságon fölmerült, hogyan tudta a fiktív jegyek tucatjait aláírni munkatársaival, Tótvári ezt mondta: „figyelmetlenek, mindent aláírtnak, amit eléjük tesznek”.

A tolvaj tanár több mint negyvenezer forintos listáját azok az autókalkatrések — fékhenger, fékpofák, olaj- és levegőszűrő, fékcső, kipufogódob stb. — egészítik ki, melyeket a tanulókkal saját autójába építtetett.

Az ügy további vádlottjai vagy ellenőrzési kötelezett-ségük elmulasztása, vagy egy másik iskolai ügy kapcsán

kerültek a bíróságra. Néhány éve ugyanis építkezés volt a Rózsa Ferenc Szakközépiskolában, melyből megmaradt 101 darab, összesen több mint 15 ezer forint értékű nagyméretű hullámpala. Pintér Péter raktáros észlelte, hogy ezek a hullámpalák egyik napról a másikra eltűntek az iskola udvaráról. Mivel ezekért teljes anyagi felelősséggel tartozott, a kárt meg kellett volna fizetnie. Azonban inkább fiktív anyagkiadási jegyekkel állított ki, mintha az eltűnt hullámpalákat a szakoktatók felhasználták volna. Ez egyébként Magyar Zsoltné tudtával történt, az egyik jegyet pedig Kiss Károly írta alá (a másikat az egyik udvarost megtevéstve iratták alá).

A bíróság Tótvári Géza sikkasztás, csalás vétségé, valamint magánokirat-hamisítás miatt 1 év 4 hónap, végrehajtásában 3 évi próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztésre, valamint 50 ezer forint pénzméltó büntetésre, Pintér Pétert csalás, magánokirat-hamisítás és hanyag kezelés vétségé miatt 13 ezer forint pénzbüntetésre ítélte. Gion Jánost hanyag kezelés miatt két évre próbára bocsátotta. Magyar Zsoltné csalás és magánokirat-hamisítás vétségéhez nyújtott büntetéséért és hanyag kezelés miatt 16 ezer forint pénzbüntetésre ítélték, Kiss Károlyt pedig — csalás és magánokirat-hamisítás vétségéhez nyújtott büntetéséért — két évre próbára bocsátották.

Az ítélet Pintér Péter és Kiss Károly vonatkozásában jogerős, a többi vádlott esetében — ellenérdekű fellebbezések folytán — a megyei bíróság dönt.

Balogh Tamás